

Der er gode *samarbejdsrelationer* med det øvrige retsvæsen og andre myndigheder. Samarbejdet er dog på mange områder ustruktureret og af vekslende karakter, såvel centralt som lokalt.

4.5.2.4. *Kritik.* Den kritik, der har været ført frem mod det nuværende system, har for så vidt angår fuldbyrdelsessystemet hovedsagelig gået på,

- at tilsyn med og behandlingsvilkår for forsorgsdømte og prøveløsladte ikke håndhæves effektivt, hvorfor tilsynsvirksomheden af befolkningen opleves som utroværdig,
- at anstaltssystemet er for åbent, således at voldtægtsforbrydere og andre grove voldsforbrydere kan ses på gaden umiddelbart efter, at de er blevet indsat i anstalterne,
- at bødeforanstaltningen er ineffektiv, fordi bøderne sjældent betales,
- at der forholdsvis anvendes for mange bøder, for få tilsynsforanstaltninger og for mange frihedsberøvende foranstaltninger,
- at forvarede nedsendes på ubestemt tid til Danmark, og
- at behandlingsmulighederne i Grønland for psykisk syge kriminelle er utilstrækkelige.

4.5.2.5. *Undersøgelser.* For at få belyst bl.a. den rejste kritik har kommissionen taget initiativ til nogle undersøgelser ved Helene Brochmann dels af dømtes og personalets oplevelse af foranstaltningerne anstalt, tilsyn og ophold i pension, dels af kriminelle gengangere. Desuden har en særlig arbejdsgruppe med relevant deltagelse fra bl.a. arbejdsmarkedsorganisationer afgivet en indstilling om iværksættelse af samfundstjeneste som ny foranstaltning i Grønland.

4.5.3. Kommissionens forslag om organisation og struktur

4.5.3.1. *Principielle overvejelser.* Når den historiske udvikling og de erklærede intentioner bag denne sammenholdes med de aktuelle arbejdsopgaver, viser det sig, at *de faktiske muligheder, for at kriminalforsorgen med sit nuværende stadi kan varetage sine arbejdsopgaver, er begrænsede.* Der kan peges på forskellige årsager hertil. Den ret omfattende videnskabelige forskning i det grønlandske retsvæsen og dets udvikling synes for en stor del at have koncentreret sig om retsplejens vilkår og funktioner og i et vist omfang om den retlige udformning af sanktionssystemet, mens den i mindre grad har berørt de *faktiske* vilkår for fuldbyrdelse af kriminallovens foranstaltningssystem, således som det fra starten var tænkt: Som et foranstaltningssystem uden frihedsberøvelse, men med ganske indgribende og støttende foranstaltninger

med kriminalitetsforebyggende/resocialiserende formål. Desuden har den retlige regulering af retsmyndighederne – politi, domstole, fuldbyrdelse – fra starten haft slagside. Der skulle gå næsten 25 år fra kriminallovens tilblivelse, til en fuldbyrdelsesmyndighed blev lovreguleret ved 1978-loven – og da kun den centrale organisation, mens man fortsat ikke havde øje for betydningen af en lokal, effektivt struktureret fuldbyrdelsesmyndighed. De historiske undersøgelser viser, at politikere og andre har haft de bedste intentioner om at opruste kriminalforsorgen med nødvendige ressourcer til at gøre tilsynsvirksomheden effektiv, men udviklingen har været en anden (indtil starten af 1990'erne). Det ganske uforudsete omfang i anvendelsen af takstmæssigt pålagte bøder må antages at være en konsekvens af dette forhold. Det er desuden kommissionens opfattelse, at det relativt meget høje antal domme til anbringelse i anstalt naturligvis har sammenhæng med kriminalitetsudviklingen, men også med kriminalforsorgens hidtidige, begrænsede muligheder for at yde en indsats. Den kritik, der igennem årtier har været rettet mod kriminalloven og især dennes foranstaltningssystem, tilskrives bl.a. dette forhold. Fuldbyrdelsesmyndighederne og deres virksomhed skal her 50 år efter kriminallovens indførelse styrkes og effektiviseres på linje med de øvrige retsmyndigheder.

4.5.3.2. *Enhedsledelse og overordnet struktur.* Kriminalforsorgens nuværende og fremtidige arbejdsopgaver er analyseret. Der foreslås en *præcisering af forpligtelserne og dermed en effektivisering af kriminalforsorgens arbejde som fuldbyrdelsesmyndighed.* Fuldbyrdelsen skal koordineres med fælles ledelse, og væsentlige arbejdsopgaver i og uden for anstalt foreslås lovreguleret og i øvrigt præciseret administrativt. Dette anses af kommissionen for nødvendige, men ikke tilstrækkelige foranstaltninger, hvis fuldbyrdelse af foranstaltninger med tilsyn skal fremstå som et troværdigt alternativ til anstaltsanbringelse. Kriminalforsorgens virksomhed foreslås derfor styrket og geografisk udbygget.

Kompetencen til at fuldbyrde foranstaltninger henholdsvis i og uden for anstalt er som nævnt delt mellem politimesteren og forsorgslederen. Men der har til stadighed været – og er fortsat – væsentlige sammenfald i arbejdsopgaver og dermed samarbejde mellem de to områder. Kommissionen foreslår derfor, at sammenhængen styrkes ved etablering af en *enhedskriminalforsorg med fælles ledelse*, således at arbejdsopgaver og ressourcer hurtigt og effektivt vil kunne koordineres og prioriteres, ligesom der vil kunne tages højde for den lokale udvikling i forskellige dele af landet.